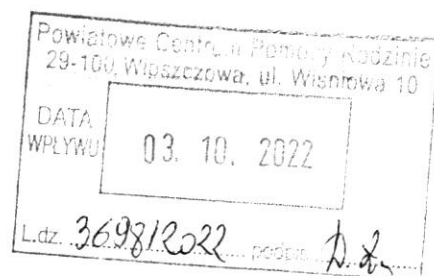

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 30.09.2022 r.

PSZ.II.431.36.2022

Pani Ilona Nowak
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Wiśniowa 10
29-100 Włoszczowa

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie w dniach **7-9 września 2022 r.**

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 r., poz. 447 t.j.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. **Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 633/2022 z dnia 31.08.2022 r., – inspektor kierujący zespołem inspektorów
2. **Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 634/2022 z dnia 31.08.2022 r.
3. **Pani Anna Krupa - Pawłowska** Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 635/2022 z dnia 31.08.2022 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.
4. Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.
9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.
13. Finansowania dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.
15. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Okres objęty kontrolą: 01.01.2021 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie jest jednostką organizacyjną Powiatu Włoszczowskiego i funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Uchwałą Nr XV/87/11 Rady Powiatu Włoszczowskiego z dnia 28.12.2011 r. przyjęto Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie. W podstawach prawnych funkcjonowania jednostki ujęto m.in. ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie ze Statutem, PCPR realizuje określone ustawami zadania własne Powiatu, zadania zlecone ustawowo, zadania określone uchwałami organów Powiatu oraz wynikające z przepisów prawa m.in. z zakresu pieczy zastępczej.

Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania Centrum określa Regulamin Organizacyjny nadany Uchwałą Nr 104/12 Zarządu Powiatu Włoszczowskiego z dnia 05.10.2012 r. Zgodnie z zapisami dokumentu Centrum stanowi jednostkę organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Na podstawie Zarządzenia Starosty Włoszczowskiego Nr 64/11 z dnia 18.10.2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie pełni również funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (**zał. nr 2**).

Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z powyższym w strukturach organizacyjnych PCPR we Włoszczowie powstał Zespół ds. Pieczy Zastępczej, który realizuje zadania organizatora i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W Regulaminie ujęto wszystkie zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W myśl przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w odniesieniu do § 4 pkt 6 Statutu, Starosta może upoważnić Dyrektora Centrum do wydawania w jego imieniu indywidualnych decyzji administracyjnych m.in. z zakresu pieczy zastępczej, należących do właściwości Powiatu. W związku z powyższym Dyrektor PCPR we Włoszczowie posiada stosowne upoważnienia Starosty Włoszczowskiego związane z realizacją zadań wynikających z cyt. ustawy (**zał. nr 3**).

Ad 1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Na podstawie Uchwały Nr 60/21 Zarządu Powiatu Włoszczowskiego z dnia 8 czerwca 2021 r. projekt Programu na lata 2021-2023 został poddany konsultacjom społecznym. Jak wynika ze sprawozdania w toku postępowania konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi i opinie dotyczące programu. W związku z powyższym Uchwałą nr XXIX/215/21 Rady Powiatu Włoszczowskiego z dnia 27 lipca 2021 r. przyjęto do realizacji *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Włoszczowskim na lata 2021-2023*.

Z analizy dokumentu wynika, że Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji pieczy zastępczej w powiecie włoszczowskim oraz diagnozę sytuacji i potrzeb osób opuszczających pieczę zastępczą. Centrum wystąpiło do gmin z terenu powiatu włoszczowskiego z prośbą o udzielenie informacji na temat realizacji zadań gminy

wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Uzyskano informacje dotyczące liczby asystentów rodziny zatrudnionych w latach 2017-2020 w poszczególnych gminach, liczby rodzin objętych wsparciem asystenta, liczby rodzin objętych pracą socjalną i pomocą materialną oraz liczby rodzin zagrożonych odebraniem dzieci. Następnie dokonano analizy funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie włoszczowskim, z której wynika, że w 2020 roku funkcjonowało 12 rodzin spokrewnionych, 9 rodzin niezawodowych, 5 rodzin zawodowych w tym specjalistyczne i pogotowia rodzinne. Łącznie w rodzinach przebywało 45 dzieci. Na terenie powiatu włoszczowskiego nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza.

W Programie wskazano na potrzebę utworzenia nowych zawodowych rodzin zastępczych, w szczególności rodzin specjalistycznych oraz pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Celem głównym Programu jest zorganizowanie efektywnego systemu wsparcia nad dzieckiem i rodziną. Cele szczegółowe dotyczą: wsparcia istniejących form pieczy zastępczej, podniesienia jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej, wsparcia biologicznych rodzin dzieci przebywających w pieczy zastępczej, pomocy w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

Program określa szereg działań mających na celu osiągnięcie założonych celów m.in. pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, organizowanie specjalistycznego poradnictwa, doskonalenie zawodowe kadry zajmującej się działaniami z zakresu pieczy zastępczej, współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, placówkami oświatowymi, sądami, placówkami zdrowotnymi, prowadzenie poradnictwa dla rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej, umożliwienie realizacji kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem, realizacja indywidualnych programów usamodzielniania, wsparcie wychowanków w procesie usamodzielniania, angażowanie wychowanków do udziału w projektach w celu poprawy ich sytuacji życiowej i funkcjonowania w środowisku.

Program określa termin realizacji poszczególnych działań na lata 2021-2023, wskazuje realizatorów poszczególnych działań oraz partnerów współpracy (np.: Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej).

W Programie wskazano limit rodzin zastępczych zawodowych tj. zaplanowano utworzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej w 2022 roku oraz 1 rodziny zastępczej

zawodowej specjalistycznej w 2023 roku. Jednocześnie zaznaczono, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, sytuacji i dostępnych środków finansowych.

Źródło finansowania Programu stanowią środki z budżetu powiatu i samorządów gminnych, dotacje celowe z budżetu państwa, środki finansowe pozyskane z samorządu województwa lub Unii Europejskiej oraz inne źródła.

Program zakłada, że rezultatem podjętych działań będzie wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin biologicznych oraz rodzin zastępczych, zapewnienie przysługujących świadczeń i pomocy, wzrost liczby dzieci powracających do rodzin biologicznych, wzrost liczby rodzinnych form pieczy zastępczej, zapewnienie pomocy osobom usamodzielnianym oraz zapewnienie rodzinom opieki koordynatorów na odpowiednim poziomie.

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie. Monitoring Programu odbywa się na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy zebranych informacji w zakresie kierunków działania ujętych w Programie.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia staroście oraz radzie powiatu sprawozdanie z efektów swojej pracy. W trakcie kontroli przeanalizowano *Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie za rok 2021 rok oraz efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej*, które zostało złożone w Starostwie Powiatu Włoszczowskiego w dn. 07.03.2022 r. Dokument zawiera szczegółowe informacje dotyczące: rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu, ilości wydanych decyzji, organizacji pieczy zastępczej na podstawie porozumień między powiatami, dzieci z terenu powiatu umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów oraz dzieci z innych powiatów umieszczonych na terenie powiatu włoszczowskiego, wspierania wychowanków w procesie usamodzielniania, a także finansowania pieczy zastępczej. W *Sprawozdaniu* przedstawiono także wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej (**zał. nr 4**).

Podsumowując stwierdzić należy, że Program uwzględnia najważniejsze obszary związane z rozwojem pieczy zastępczej w powiecie włoszczowskim, a zaplanowane cele i działania są spójne z wykazanymi potrzebami.

Zadanie dotyczące opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo.

Ad 2. Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie, w okresie objętym kontrolą zatrudniało na umowę o pracę w wymiarze pełnego etatu dwie osoby na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jedną osobę na stanowisku psychologa (zatrudnienie do dnia 31.08.2022 r.), jedną osobę na stanowisku pomocy administracyjnej oraz jedną osobę na umowę zlecenie na stanowisku prawnika.

W trakcie kontroli ustalono, że koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej posiadają kwalifikacje wymagane na stanowisku pracy, zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz spełniają pozostałe wymagania, o których mowa w cyt. przepisie prawa. Kontrola wykazała, że praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego oraz koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest zgodne z art. 79 w/w ustawy.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w okresie zatrudnienia systematycznie podnosili swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną poprzez udział w licznych szkoleniach, warsztatach, konferencjach. Szczegółowe informacje dotyczące formy i tematyki odbytych przez koordynatorów szkoleń zawiera załącznik nr 1 cz. II.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Centrum, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej korzystali także z poradnictwa zawodowego, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. W ramach poradnictwa współpracowali z psychologiem, uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach.

W trakcie kontroli analizie poddano zakresy czynności koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Stwierdzono, że zakres czynności z dnia 17.10.2017 r. (**zał. nr 5**) jest zgodny z zadaniami określonymi dla koordynatora i organizatora w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. art. 76 ust. 4 i art. 77 ust. 3) oraz tożsamy z zadaniami określonymi w Regulaminie dla Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Natomiast w przypadku zakresu czynności z dn. 01.05.2020 r. (**zał. nr 6**), poza czynnościami określonymi dla Zespołu ds. Pieczy Zastępczej, w dokumencie uwzględniono także czynności wykonywane przez Zespół ds. Świadczeń, Pomocy Stacjonarnej i Środowiskowej. W związku z powyższym Dyrektor Centrum złożyła pisemne wyjaśnienie (**zał. nr 7**) oraz dokonała weryfikacji w/w zakresu czynności. Zakres czynności został zmieniony i podpisany przez pracownika z datą 08.09.2022 r. (**zał. nr 8**).

Zadanie dotyczące kwalifikacji kadry organizatora pieczy zastępczej w kontrolowanym okresie realizowane było prawidłowo z uchybieniami, które zostały usunięte w trakcie kontroli.

Ad 3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

W powiecie włoszczowskim na dzień kontroli funkcjonowało 27 rodzin zastępczych, w których łącznie przebywało 52 dzieci, w tym: 14 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 26 dzieci; 8 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 12 dzieci; 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których przebywało łącznie 6 dzieci i 3 rodziny zastępcze zawodowe, w których było łącznie 8 dzieci.

W trakcie kontroli analizie poddano dokumentację 13 rodzin zastępczych (w tym: 2 rodzin zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 3 rodzin zawodowych, 5 rodzin niezawodowych i 3 rodzin zastępczych spokrewnionych). W aktach rodzin znajdowały się min.: zaświadczenia kwalifikacyjne, wnioski o objęcie rodziny opieką koordynatora, arkusz samooceny rodziców zastępczych, zaproszenia PCPR na ocenę rodziny, protokoły ze spotkań oceniających rodzinę, ocena rodziny pod kątem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji, opinie psychologiczne, oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2-5a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia o zatrudnieniu.

W trakcie kontroli przeanalizowano również dokumentację dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w tym: 5 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, 3 dzieci z rodzin niezawodowych oraz 2 z rodzin zastępczych spokrewnionych. Dokumentacja dzieci zawierała min.: postanowienia sądu o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej, opinie o uczniu ze szkoły, skrócone odpisy aktów urodzenia, informacje z ośrodków pomocy społecznej dotyczące sytuacji rodziny biologicznej dziecka, informacje kuratora rodzinnego o rodzinie, protokoły z okresowej oceny sytuacji dziecka wraz z uzasadnieniem dalszego pobytu w rodzinie, plany pomocy dziecku i karty modyfikacyjne, świadectwa szkolone, miesięczne sprawozdania ze sposobu wywiązywania się z umowy o pełnienie funkcji rodziny

zastępczej, informacja o dziecku sporządzona przez rodzinę, pisma do sądu wnoszące o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka, informujące o zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce, pisma do Ośrodka Adopcyjnego informujące o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną przebywających w rodzinach zastępczych, decyzje przyznające świadczenia, informacje do gmin o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 13a ustawy.

Zgodnie z art. 77 ustawy, rodziny zastępcze, na ich wniosek obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień kontroli 20 rodzin zastępczych objętych było opieką dwóch koordynatorów, w tym: 5 rodzin zastępczych zawodowych, 5 rodzin zastępczych niezawodowych oraz 10 rodzin zastępczych spokrewnionych. Jeden koordynator miał pod opieką 14 rodzin, a drugi 6 rodzin, co jest zgodne z art. 77 ust. 4 ustawy. Pozostałe rodziny zastępcze (7 rodzin) nieobjęte wsparciem koordynatora pozostają pod opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy sporządzają następującą dokumentację dotyczącą pracy z rodzinami, m.in.: kartę wysłuchania dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej (**zał. nr 9**), notatki służbowe z wizyt koordynatora u rodziny, kartę realizacji zadań koordynatora (**zał. nr 10**). Ponadto koordynatorzy uczestniczą w okresowej ocenie sytuacji dziecka oraz ocenie rodziny i sporządzają na tę okoliczność niezbędną dokumentację (np.: zaproszenia, protokoły, oceny), przygotowują plany pomocy dziecku i karty modyfikacyjne do planu (**zał. nr 11**), udzielają rodzinom wsparcia i pomocy w dostępie do specjalistycznej pomocy dla dzieci, sporządzają informacje do sądu o sytuacji dziecka i jego rodziny.

Rodziny zastępcze zawodowe funkcjonują na podstawie umów zawartych ze Starostą Powiatu Włoszczowskiego, a podpisanych z upoważnienia przez Dyrektora PCPR we Włoszczowie. Umowy zawierają wszystkie wymagane dane określone w art. 54 ustawy:

- Umowa Nr 27/20 o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z dnia 4 grudnia 2020 r.
- Umowa Nr 15/18 o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z dnia 06.11.2018 r.,
- Umowa Nr 7/16 o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego z dnia 01.08.2016 r.,
- Umowa Nr 15/10 o pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego z dnia 05.11.2010 r.,
- Umowa Nr 16/2014 o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z dnia 23.12.2014 r.

Umowy były w kolejnych latach aneksowane głównie z powodu podwyższenia kosztów wynagrodzenia. Wszystkie osoby, z którymi zawarto umowy, podpisały stosowne oświadczenia, potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1-4

ustawy. Dodatkowo w dokumentacji rodzin znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymują przysługujące im świadczenia, o których mowa w art. 80 i art. 81 ustawy, w związku z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej i umieszczeniem dziecka w rodzinie. Ponadto w okresie objętym kontrolą, Starosta przyznał i wypłacił rodzinom zastępczym następujące świadczenia dodatkowe: środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka. Szczegółowe informacje dotyczące wypłaconych świadczeń przedstawia **załącznik nr 12**.

W zakresie przyznawanych i wypłacanych przez PCPR świadczeń prowadzona jest odpowiednia dokumentacja tj.: wnioski rodzin o przyznanie świadczeń, zawiadomienia o wszczęciu postępowania, decyzje oraz inne wymagane przez Centrum dokumenty.

Powiat włoszczowski, zgodnie z art. 180 pkt 13 finansuje świadczenia pieniężne dotyczące dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu lub na terenie innych powiatów (**zał. nr 1**).

W okresie objętym kontrolą, powiat finansował świadczenia wynikające z pobytu 36 dzieci z powiatu włoszczowskiego w rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie powiatu włoszczowskiego, 5 dzieci z powiatu włoszczowskiego przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu i 5 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu.

Pobyt dzieci z powiatu włoszczowskiego w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów oraz pobyt dzieci z innych powiatów w pieczy zastępczej na terenie powiatu włoszczowskiego odbywa się na podstawie porozumień zawartych między powiatami.

W kontrolowanym okresie powiat nie finansował pobytu w pieczy zastępczej małoletniego cudzoziemca, ze względu na brak małoletnich cudzoziemców umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu włoszczowskiego.

Zadanie w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo. Powiat włoszczowski zapewnia dzieciom pieczę zastępczą w formie rodzinnej pieczy zastępczej, w tym w 5 rodzinach zastępczych zawodowych. Większość dzieci umieszczonych jest w rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie powiatu. Tylko pięcioro dzieci umieszczonych jest poza powiatem w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dokumentacja rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci jest

kompletna, rzetelna i potwierdza prawidłową realizację zadań ustawowych Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Koordynatora.

Zadanie realizowane jest również prawidłowo w zakresie finansowania świadczeń - rodziny zastępcze otrzymują przysługujące im świadczenia.

b) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, PCPR we Włoszczowie dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W myśl ustawy okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy (art. 131 ust. 1 ustawy). W okresie objętym kontrolą, tj.: od 1 stycznia 2021 do dnia kontroli dokonano 87 okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym 70 ocen sytuacji dzieci powyżej 3 roku życia oraz 17 ocen sytuacji dzieci poniżej 3 roku życia. W roku 2021 odbyło się 5 posiedzeń zespołu dokonującego oceny sytuacji dziecka i zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej, natomiast w roku bieżącym do dnia kontroli odbyło się 10 posiedzeń zespołu. Okresowej oceny dokonują zazwyczaj: koordynator, opiekunowie zastępczy i psycholog. Na posiedzenie zespołu zapraszani są również: przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, rodzice dziecka, a także inne osoby w zależności od sytuacji dziecka. Z posiedzenia zespołu sporządzany jest protokół indywidualnie dla każdego dziecka (**zał. nr 13**) oraz informacja do właściwego Sądu dotycząca sytuacji dziecka i zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej (**zał. nr 14**). Protokół sporządzany jest w formie opisowej i zawiera wszystkie informacje, o których mowa w art. 129 ustawy. Po dokonaniu okresowej oceny sporządzana jest również karta modyfikacyjna do planu pomocy dziecku. Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny we Włoszczowie, w okresie objętym kontrolą występowało również do Sądów m.in.: z wnioskiem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej (**zał. nr 15**), wnioskiem o pozbawienie władzy rodzicielskiej (**zał. nr 16**) oraz wnioskiem o udzielenie niezbędnych informacji (**zał. nr 17**).

Zadanie w powyższym zakresie realizowane prawidłowo.

c) Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zgodnie z art. 132 oraz art. 134 ustawy dokonuje m.in. oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Pierwsza ocena powinna zostać przeprowadzona nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej. Kolejna ocena winna być dokonywana po upływie roku od pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata.

W okresie objętym kontrolą dokonano łącznie 13 ocen rodzin zastępczych, w tym: 6 ocen rodzin zastępczych spokrewnionych, 4 oceny rodzin zastępczych niezawodowych oraz 2 oceny rodzin zastępczych zawodowych i 1 ocenę rodziny zawodowej pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Wszystkie oceny były pozytywne. Ostateczna ocena formułowana jest na podstawie: arkusza samooceny rodziców zastępczych, uzupełnianego przez rodziców zastępczych, który to PCPR przesyła rodzinie wraz z zaproszeniem na ocenę (**zał. nr 18 i zał. nr 19**); danych do analizy predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej zebranych przez koordynatora wraz z oświadczeniami potwierdzającymi spełnianie przez rodziców zastępczych warunków wymienionych w art. 42 ust. 1 pkt 2-5a, pkt 6 i ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**zał. nr 20**); opinii psychologicznej o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5b ustawy (**zał. nr 21**). Po zebraniu i przeanalizowaniu powyższych informacji sporządzany jest protokół ze spotkania oceniającego rodziny pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy (**zał. nr 22**). Następnie wydawana jest ocena (**zał. nr 23**), która przesyłana jest rodzinie ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub przekazywana osobiście z oznaczeniem daty odbioru.

Zadanie realizowane prawidłowo.

d) Sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie sporządzono następujące opinie: 3 opinie o zasadności przysposobienia dziecka, 3 opinie o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, 3 opinie o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania poza granice kraju i 2 opinie o możliwości nieumieszczania wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej. W przypadku 20 dzieci z uregulowaną sytuacją

prawną przekazano informację wraz z dokumentacją do właściwego ośrodka adopcyjnego. W dokumentacji dzieci znajdowały się sporządzone opinie i dokumenty.

Zadanie w powyższym zakresie realizowane prawidłowo.

e) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Na dzień kontroli, w rodzinach zastępczych przebywało 52 dzieci, w tym 20 miało uregulowaną sytuację prawną o czym poinformowany został Ośrodek Adopcyjny. W okresie objętym kontrolą PCPR we Włoszczowie przekazał do Ośrodka Adopcyjnego informację o 3 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną trojga dzieci, w tym: dwoje dzieci w 2021 r. i jedno dziecka w 2022 r.

W dokumentacji dzieci znajdowały się informacje potwierdzające realizację powyższego zadania (**zał. nr 24**).

Zadanie w powyższym zakresie realizowane prawidłowo.

Ad 4. Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

W okresie od stycznia 2021 roku do dnia kontroli w trakcie procesu usamodzielnienia było 16 wychowanków, w tym: 2 z placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego i 14 z rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach usamodzielnienia 10 wychowanków otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, 2 wychowanków pomoc pieniężną na usamodzielnienie i 1 wychowanek pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Jeden wychowanek opuścił pieczę zastępczą i wyjechał za granicę.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 7 usamodzielniających się wychowanków, która zawierała następujące dokumenty: wskazanie opiekuna usamodzielnienia wraz z jego zgodą na pełnienie tej funkcji (**zał. nr 25**); indywidualne programy usamodzielnienia (**zał. nr 26**); modyfikacje programów (**zał. nr 27**) sporządzone na okoliczność zmiany opiekuna usamodzielnienia, daty usamodzielnienia, a także zmian związanych z edukacją (np. zmiana szkoły), miejsca zamieszkania. Wśród dokumentacji znajdowały się również: wnioski wychowanków o przyznanie konkretnej formy pomocy (**zał. nr 28, nr 29 i nr 30**), zaświadczenia potwierdzające kontynuację nauki (**zał. nr 31**), decyzje

pryżnając konkretny rodzaj pomocy (zał. nr 32, nr 33 i nr 34), a także kopie faktur za dokonane zakupy w ramach udzielonej pomocy finansowej na zagospodarowanie.

Analiza dokumentacji wykazała, że wszelkie terminy określone w przepisach dotyczące procesu usamodzielnienia są przestrzegane, a prowadzona dokumentacja jest rzetelna i kompletna.

Wychowankowie oraz opiekunowie procesu usamodzielnienia na bieżąco informowani są przez Centrum o prawach i uprawnieniach dotyczących usamodzielnienia, konieczności uzupełnienia dokumentów. Decyzje dotyczące przyznania pomocy finansowej w związku z usamodzielnieniem wydawane są zgodnie z przepisami KPA.

Zadanie realizowane prawidłowo. Proces usamodzielnienia prowadzony jest zgodnie z zapisami ustawy. Wychowankowie objęci procesem usamodzielnienia otrzymują pomoc i wsparcie.

Ad 5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Zadanie realizowane jest poprzez prowadzenie kampanii informacyjnej na temat rodzinnej pieczy zastępczej i stały nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto w roku bieżącym, w ramach projektu „Bez barier” zorganizowano imprezę świadomościową promującą rodzicielstwo zastępcze, wydany został biuletyn informacyjny, który rozdawany był wszystkim uczestnikom imprezy. W ramach wydarzenia, pracownicy Centrum udzielali osobom zainteresowanym informacji na temat pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad 6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie powiatu włoszczowskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze jak również placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Zadanie nie realizowane z uwagi na brak funkcjonowania w/w placówek.

Ad 7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia

rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

a) Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

W kontrolowanym okresie, zgodnie z informacjami zamieszczonymi w zał. nr 1 cz. VII, PCPR we Włoszczowie w ramach projektu „Bez barier” zorganizował szkolenie dla rodzinnej pieczy zastępczej. Szkolenie przeprowadzone zostało w dniu 16 maja 2022 r. przez Ośrodek Kształcenia Zawodowego we Włoszczowie. Tematem szkolenia było: budowanie poczucia wartości u dzieci i młodzieży, mądre wychowywanie – egzekwowanie zasad, sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz zasady komunikacji z dzieckiem w środowisku rodziny zastępczej. Zgodnie z listą obecności w szkoleniu wzięło udział 11 rodzin zastępczych, w tym: 5 rodzin zawodowych (10 osób), 1 rodzina niezawodowa (1 os.) i 5 rodzin spokrewnionych (5 os.) (zał. nr 35). Wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali stosowne zaświadczenia o ukończeniu kursu (zał. nr 36).

Zadanie realizowane prawidłowo.

b) Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Jak ustalono, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie nie posiada trenerów uprawnionych do prowadzenia w/w szkoleń. Centrum natomiast prowadzi nabór i kwalifikację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kieruje kandydatów na szkolenie. Przed kwalifikacją na szkolenie kandydaci muszą spełnić wymagania, o których mowa w art. 42 w/w ustawy. Weryfikacja prowadzona jest w oparciu o dokumentację potwierdzającą spełnianie przez kandydatów określonych wymagań. W trakcie kontroli przeanalizowano akta 5 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, które zawierały m.in.:

- pisemny wniosek kandydatów o przeszkolenie na rodzinę zastępczą (zał. nr 37);
- kwestionariusz dla osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (zał. nr 38);
- oświadczenia o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych; o tym, że nie było wobec nich prowadzone i aktualnie nie toczy się postępowanie sądowe w celu ograniczenia

lub pozbawienia władzy rodzicielskiej oraz, że nigdy nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza nie była im ograniczona ani zawieszona; nie został na nich nałożony obowiązek alimentacyjny przez sąd; nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (**zał. nr 39**);

- zapytanie o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego – potwierdzające niekaralność;

- zaświadczenie lekarskie potwierdzające brak przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

- opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawiona przez psychologa zatrudnionego w Centrum, posiadającego wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia i 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym (**zał. nr 40**).

Po weryfikacji w/w dokumentacji sporządzona zostaje Ocena spełniania warunków wymienionych w art. 42 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**zał. nr 41**). Następnie na podstawie w/w oceny dokonywana jest Wstępna akceptacja dokonana (**zał. nr 42**) i skierowanie kandydatów na szkolenie (**zał. nr 43**). W kontrolowanym okresie szkolenie kandydatów realizowane było w Centrum Administracyjnym Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach. Szkolenie odbyło 3 kandydatów, którzy otrzymali stosowne świadectwa ukończenia szkolenia (**zał. nr 44**), na podstawie których złożyli do ORPZ wnioski o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego (**zał. nr 45**). Zgodnie z dokumentacją kandydatów na rodziny zastępcze ORPZ we Włoszczowie wydał 3 zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające: potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej (**zał. nr 46**).

W stosunku do jednej z kandydatek na rodzinę zastępczą niezawodową, ORPZ we Włoszczowie po dokonaniu wstępnej oceny stwierdził, że kandydatka nie spełnia warunków ustawowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (**zał. nr 47**), z uwagi na fakt skazania prawomocnym wyrokiem. ORPZ wystosował w tej sprawie pismo do sądu we Włoszczowie, który wydał postanowienie z dnia 29 grudnia 2020 r. sygn. akt III Nsm 194/20 o umieszczeniu małoletniego rodzeństwa w rodzinie zastępczej w/w kandydatki (**zał. nr 48**). ORPZ we Włoszczowie po ponownej analizie dokumentacji oraz uzyskaniu informacji, że nałożona przez sąd na kandydatkę kara została w całości wykonana, stwierdził, że sytuacja związana z zapewnieniem małoletnim dzieciom opieki zastępczej, wymaga, aby warunkowo uznać wyższość dobra dzieci i skierował kandydatkę na szkolenie.

w/w Zgodnie z informacją zamieszczoną w zał. nr 1 cz. VII organizator rodzinnej pieczy zastępczej przed przyjęciem dziecka do rodziny udziela szczegółowych informacji o dziecku oraz jego sytuacji rodzinnej. W zależności od wieku dziecka Centrum pozyskuje informacje dotyczące małoletniego z różnych instytucji funkcjonujących na terenie miejsca zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej. Są to głównie wywiady środowiskowe pracowników socjalnych z OPS, wywiady kuratorskie, oceny psychologiczne z poradni, opinie ze szkoły oraz informacje medyczne z przychodni zdrowia lub ze szpitali. Ponadto informuje o obowiązkach i zadaniach jakie spoczywają na rodzinach zastępczych. Rodziny zastępcze na bieżąco są informowane o możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia pracowników Centrum.

W okresie objętym kontrolą dwie rodziny zastępcze spokrewnione zostały przeszkolone, zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze spokrewnione uczestniczą w szkoleniach zgodnie z harmonogramem indywidualnego planu szkolenia (...), który zawiera: rozmowę z psychologiem, szkolenie dotyczące elementów prawa rodzinnego oraz zagadnienia z zakresu praw dziecka prowadzone przez radcę prawnego, a także szkolenie dot. regulacji prawnych w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzone przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (zał. nr 49).

Zadanie realizowane prawidłowo. Proces kwalifikacji kandydatów prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ad 8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

PCPR we Włoszczowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej organizuje wsparcie dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, a także dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej poprzez możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego, terapii oraz pomocy prawnej.

Do dnia 31.08.2022 r. Centrum zatrudniało psychologa, który zapewniał rodzinom i dzieciom pomoc psychologiczną m.in. w formie indywidualnych konsultacji i porad. W dokumentacji rodzin zastępczych znajdowały się: opinie psychologiczne sporządzone m.in. na potrzebę oceny sytuacji dziecka lub rodziny oraz notatki służbowe sporządzone na okoliczność wizyt psychologa wraz z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w miejscu zamieszkania rodzin (zał. nr 50). Notatki zostały podpisane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Uwagi osób kontrolujących dotyczą braku podpisu psychologa na w/w

notatkach. PCPR zapewnia także osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą badania psychologiczne. Jak wynika z informacji otrzymanych w trakcie kontroli oraz zał. nr 1: cz. VIII, z indywidualnego poradnictwa psychologicznego w 2021 roku skorzystało 37 rodzin i 7 dzieci, w 2022 roku do dnia kontroli 4 rodziny i 5 dzieci.

Poradnictwo prawne świadczone jest przez radcę prawnego w ramach umowy zlecenia. Rodziny zastępcze korzystały z indywidualnych porad prawnych, w tym telefonicznych, uzyskiwały także pomoc w sporządzaniu pism i analizie dokumentacji. Z poradnictwa prawnego w 2021 roku skorzystały 4 rodziny, a w 2022 roku do dnia kontroli 6 rodzin.

W okresie objętym kontrolą nie odbywały się spotkania grupy wsparcia ze względu na sytuację epidemiologiczną. Osoby sprawujące pieczę zastępczą w tym czasie mogły systematycznie korzystać z porad psychologa i prawnika. Wsparcia rodzinom zastępczym udzielali także koordynatorzy, zarówno podczas wizyt w środowisku, jak i podczas spotkań na terenie Centrum. Dodatkowo każda rodzina zastępcza może korzystać ze wsparcia udzielonego przez specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznej, z którą współpracuje PCPR. Na terenie powiatu włoszczowskiego funkcjonuje również Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży, który świadczy bezpłatną pomoc psychologa i psychoterapeuty.

Na terenie powiatu włoszczowskiego nie funkcjonują rodziny pomocowe oraz nie jest świadczona pomoc wolontariuszy na rzecz rodzin zastępczych. W okresie objętym kontrolą nie zaistniała konieczność organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodziny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W celu umożliwienia rodzinom dostępu do dodatkowych form wsparcia, PCPR we Włoszczowie współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz realizuje różne projekty. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Dyrektora Centrum, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej korzystały z bezpłatnych badań i okularów korekcyjnych w ramach programu profilaktyki wad wzorku „Zobacz lepszą przyszłość” (zał. nr 51).

W czerwcu 2022 roku, PCPR zakończyło realizację projektu współfinansowanego ze środków europejskich pn. „Bez barier”. Jedną z grup docelowych w projekcie były rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające. W ramach projektu rodziny oraz dzieci korzystały m.in. z poradnictwa specjalistycznego, uczestniczyły w wyjeździe wspierająco – szkoleniowym w celu wzmocnienia kompetencji, zajęciach edukacyjnych i wspomagających, spotkaniach promujących idee rodzicielstwa zastępczego, korzystały z dofinansowania do

różnych form wypoczynku i spędzania czasu wolnego. Szczegółowe informacje dot. działań na rzecz rodzin zastępczych zrealizowanych w ramach w/w projektu zawiera **zał. nr 52**

W trakcie kontroli przedstawiono do wglądu dokumentację projektu, która potwierdza realizację powyższych działań.

Zadanie realizowane prawidłowo w części dotyczącej organizowania wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej w formie poradnictwa specjalistycznego. PCPR zapewnia rodzinom zastępczym także dodatkowe formy wsparcia w ramach współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi oraz realizowanych projektów. Natomiast w części dotyczącej tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia zadanie w kontrolowanym okresie nie było realizowane z uwagi na sytuację epidemiologiczną.

Ad 9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Jak wynika z informacji uzyskanych podczas kontroli oraz zamieszczonych w zał. nr cz. IX, po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, rodzice zastępczy zajmują się kwestiami związanymi z leczeniem i dokonywaniem badań lekarskich. O uzyskanych wynikach rodziny informują organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. PCPR we Włoszczowie pośredniczy w przekazywaniu dostępnej dokumentacji medycznej dzieci. Z analizy dokumentacji rodzin zastępczych wynika, że dzieci obejmowane są właściwą opieką lekarską. Sytuacja zdrowotna dzieci omawiana jest podczas zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Dodatkowe informacje, w tym, dotyczące kontaktów opiekunów z placówkami służby zdrowia, znajdują się w sprawozdaniach z funkcjonowania rodzin zastępczych zawodowych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad 10. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

PCPR we Włoszczowie prowadzi Rejestry, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w formie dwóch dokumentów tj.: *Rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, oraz Rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.* Dane w rejestrach aktualizowane są dwa razy w roku i zawierają wszystkie

dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 ustawy. Ostatnia aktualizacja danych miała miejsce 23 marca 2022 r., a następnie zgodnie z art. 46 ust 4 dane zostały przekazane do właściwego Sądu pismem z dnia 23 marca 2022 r.

W Rejestrze danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka znajdowały się dane o osobach prowadzących dwie rodziny zastępcze niezawodowe. Natomiast w Rejestrze danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka znajdowały się dane 5 rodzin zastępczych zawodowych, w tym dwóch pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i 4 rodzin zastępczych niezawodowych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad 11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. XI, PCPR we Włoszczowie przed przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej współpracuje z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej w celu zgromadzenia szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji rodzinnej. Pozyskane informacje zostają przekazane rodzinie zastępczej.

W trakcie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, Centrum także występuje do właściwych ośrodków pomocy społecznej o udzielenie informacji dotyczących rodziców biologicznych dzieci, w tym planu pracy z rodziną jeśli współpracowała z asystentem rodziny, w celu aktualizowania danych oraz dokonywania oceny sytuacji dzieci i rodzin zastępczych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad 12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w zał. nr 1 cz. XII, PCPR we Włoszczowie na dzień 06.09.2022 r. przekazało do biura informacji gospodarczej informacje dotyczące zaległości rodziców za pobyt 18 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na łączną kwotę 632 750,77 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku wydano 70 decyzji administracyjnych dotyczących odpłatności. Natomiast w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2022 roku wydano 64 decyzje administracyjne dotyczące odpłatności.

W okresie objętym kontrolą wydano 57 decyzji odstępujących od udzielenia opłaty wobec rodzica za pobyt jego dziecka w pieczy zastępczej. Zasady szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej zostały wprowadzone Uchwałą nr XIX/100/2012 Rady Powiatu Włoszczowskiego z dnia 26 marca 2012 roku, co jest zgodne z art. 194 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2021 roku wydano 2 decyzje dotyczące naliczania odpłatności, natomiast do 31 sierpnia 2022 roku wydano 6 w/w decyzji. Łącznie 11 rodzin biologicznych posiada zaległości w ponoszeniu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Na dzień 30.06.2022 r. należność główna z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosiła 644 650,82 zł.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad 13. Finansowania dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 80 ust. 1a i art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 r.ż. umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówce opiekuńczo- wychowawczej typu rodzinnego przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w ustawie z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od dnia 01.01.2022 r. organem właściwym do przyjmowania wniosków, prowadzenia postępowań, przyznawania oraz obsługi programu rządowego dotyczącego przyznania świadczenia wychowawczego (500+) jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 1 pkt 9 ww. ustawy). W związku z powyższym PCPR poinformował rodziny zastępcze o zmianie przepisów (**zał. nr 53**).

Z informacji zawartych w załączniku nr 1 oraz z dokumentacji przedstawionej podczas kontroli wynika, że w 2021 roku PCPR we Włoszczowie dodatek wychowawczy wypłacił 22 rodzinom, w których przebywało 42 dzieci. Natomiast w roku bieżącym tj. od stycznia do 31.05.2022 r. dodatek wychowawczy wypłacony został dla 21 rodzin, w których umieszczonych było 39 dzieci. Dodatki zostały przyznane w formie decyzji. W trakcie kontroli przeanalizowano dokumenty 5 rodzin zastępczych, w których znajdowały się stosowne wnioski (**zał. nr 54**) oraz decyzje przyznające świadczenie 500+ (**zał. nr 55**).

Ponadto w aktach sprawy znajdowało się zawiadomienie o wszczęciu postępowania (zał. nr 56) oraz informacja dotycząca rodziny zastępczej sporządzona przez koordynatora na potrzeby prowadzonego postępowania (zał. nr 57).

Z analizy dokumentacji wynika, że postępowania administracyjne dotyczące przyznania świadczenia wychowawczego prowadzone były terminowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Z informacji uzyskanej podczas kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą PCPR we Włoszczowie wydał jedną decyzję odmowną dotyczącą przyznania dodatku wychowawczego dla rodziny, która zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Busku – Zdroju nie została ustanowiona rodziną zastępczą a jedynie stanowiła tymczasowe zabezpieczenie dla małoletniego będącego pod jej opieką. Od powyższej decyzji rodzina wniosła odwołanie i po jego rozpatrzeniu SKO w Kielcach decyzją znak: SKO.PS-80/2485/1149/2022 z dnia 11.04.2022 r. uchylił przedmiotową decyzję w całości, orzekając o przyznaniu rodzinie dodatku wychowawczego dla małoletniego, z uwagi na fakt sprawowania bieżącej pieczy nad małoletnim dzieckiem przez czas trwania postępowania w sprawie. W dniu 28.04.2022 r. PCPR we Włoszczowie wydał decyzję przyznającą w/w rodzinie dodatek wychowawczy.

Mając powyższe na uwadze realizacja zadania oceniona została prawidłowo.

Ad 14. Pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie kontroli oraz zawartymi w załączniku nr 1 cz. XIV w okresie od stycznia 2021 r. do dnia kontroli nie było przypadków usamodzielnienia osób z w/w jednostek. W związku z powyższym PCPR we Włoszczowie w kontrolowanym okresie nie przyznawał pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub

młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz nie występowały przypadki odmowy lub zawieszenia pomocy na usamodzielnienie.

Zadanie nie realizowane z uwagi na brak osób usamodzielnianych z w/w jednostek.

Ad 15. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z art. 38 b ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zarząd powiatu sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi lub może upoważnić w formie pisemnej do sprawowania tej kontroli członka zarządu powiatu, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej powiatu. Na podstawie informacji uzyskanych w trakcie kontroli stwierdzono, że ORPZ nie sprawuje kontroli nad rodzinami zastępczymi. Natomiast kontrolę nad ORPZ sprawuje Zarząd Powiatu.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z Dyrektorem PCPR we Włoszczowie, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- analizy dokumentacji: załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia, Statutu i Regulaminu Organizacyjnego PCPR, informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora na potrzeby kontroli, dokumentacji rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy, dokumentacji usamodzielnianych wychowanków oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

W wyniku kontroli nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Anna Konieczna
Katarzyna Arudolna
Anne Krupa-Pawłowska
(osoby kontrolujące)

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Zbigniew Koniusz
(zarządzający kontrolę)

